

Commissie van Toezicht

bij het Justitieel Complex Zaanstad

Jaarverslag 2023

ex artikel 19 van de Penitentiaire maatregel

© EGM Architecten

Inhoudsopgave

Voorwoord van de voorzitter	3
1. Het Justitieel Complex Zaanstad	5
2. Commissie van Toezicht.....	6
2.1. Samenstelling.....	6
2.2. Vergaderingen	7
2.3. Maandcommissaris	8
2.4. Beschikkingen ordemaatregel en strafcelplaatsing.....	8
2.5. Dwangbehandelingen	9
2.6. Overleg gedetineerdencommissie.....	9
3. Beklagzittingen, klachten en afdoening van zaken.....	10
3.1. Werkwijze en werkzaamheden	10
3.2. Uitspraken Algemeen	10
3.3. Overzicht ingekomen klachten	10
3.4. Overzicht van de wijze van afdoening	11
3.5. Grieven	12
3.6. Wraking	12
3.7. Werkvoorraad	12
4. Overig	12
4.1. Digitaal werken.....	12
4.2. Pilot digitaal horen ipv rogatoir horen.....	12
4.3. Externe correspondentie	13
4.4. Maatregelen in verband met personeelstekort	13
5. Bijlagen	14
5.1. Overzicht soorten klachten en grieven per onderwerp.....	14
5.2. Managementoverzicht – werkvoorraden.....	15

Voorwoord van de voorzitter

Voor u ligt het jaarverslag 2023 van de Commissie van Toezicht van Justitieel Complex Zaanstad (hierna CvT en JCZ). In dit verslag leest u over de inzet van de CvT in het afgelopen jaar, het werk van onze maandcommissarissen, de klachten die zijn ingekomen en afgedaan door onze beklagrechters, informatie inzake de opgelegde ordemaatregelen, strafcelplaatsingen en dwangbehandelingen. De conclusie die zich daaruit laat trekken is dat JCZ een instelling is met niet alleen een enorme capaciteit maar ook met een grote variëteit aan regimes en groepen justitiabelen: JCZ is naast gevangenis ook een huis van bewaring. JCZ heeft bovendien een Penitentiair Psychiatrisch Centrum. De populatie in het PPC is hoofdzakelijk mannelijk, maar er zijn ook een aantal vrouwen opgenomen. Tot slot is de populatie in de gevangenis ook nog onderverdeeld in “gewone” afgestraften, waaronder een afdeling met zg. Top-600 en is er een aparte afdeling met zg. ISD-ers.

Terugkijkend op 2023 is het buitengewoon prettig om vast te stellen dat de contacten met de directie, de afdelingshoofden en het overige personeel van JCZ goed zijn. De lijnen zijn kort en staan open. Er is bereidwilligheid in het overleg en in de samenwerking. De inbreng van de CvT, die bij tijd en wijle kritisch is, wordt op waarde geschat. We dienen ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid hetzelfde doel: een humaan en veilig detentieklimaat in JCZ.

Dat gezegd hebbend, leven er ook zorgen bij de CvT. Deze zorgen zijn in 2023 regelmatig of, beter gezegd, bij voortduring onderwerp van gesprek geweest met de directie. Genoemd moet worden (de effecten van) het grote tekort aan gekwalificeerd personeel gecombineerd met een hoge in-, door- en uitstroom van datzelfde personeel. Het hoeft geen betoog dat een groot tekort aan personeel grote weerslag heeft op de sfeer en ook op de veiligheid in de inrichting. Daarbij komt dat JCZ in 2023 niet alleen afscheid nam van een drietal directieleden (vestigingsdirecteur en twee plaatsvervangend-directeuren), maar ook van veel afdelingshoofden. Verder is er in JCZ sprake van een groot tekort aan casemanagers. En ook dat heeft grote impact op het reilen en zeilen in de inrichting. Casemanagers vormen namelijk uit de aard van hun functie de verbinding van “binnen” met “buiten”. Een tekort aan gekwalificeerd personeel op deze schakelfunctie leidt tot vertraging in voortgang van individuele dossiers en daarmee tot onduidelijkheid en stress bij de ingesloten. Een ander negatief en impactvol gevolg van het personeelstekort is dat de directie zich hierdoor gedwongen zag om de dag- en resocialisatieprogramma's te beperken. Deze beperkingen zijn in de loop van 2023 afgekondigd en duren tot op het moment van schrijven van dit voorwoord nog steeds voort. Tot slot noem ik nog de situatie van de ISD-ers in JCZ. Ook zij, juist zij, ervaren de negatieve gevolgen van het personeelsgebrek omdat zij vanwege hun afwijkende dag-roosters en vele noodzakelijke contacten en verplichtingen buiten de inrichting (hulpverlening/werk), voor het soepel laten verlopen daarvan bij uitstek afhankelijk zijn van de hulp van het detentiepersoneel.

Gelukkig waren er in 2023 ondanks de personele uitdagingen in JCZ ook een aantal mooie noemenswaardige initiatieven: de (prijswinnende!) koffiebranderij en bakkerijwerkzaal, de zeer populaire opleiding tot barbier, de activiteiten van Peter Faber met zijn stichting en last but not least de hernieuwde aandacht voor het in stand houden en/of herstellen van de ouder-kindrelatie. Er werden kindvriendelijke activiteiten georganiseerd zoals de vader/kind-dagen en het kinderkamp. Het was voor de CvT merkbaar dat deze activiteiten niet alleen bij de ingesloten maar ook bij het personeel nieuwe energie losmaakten. Prachtige ontwikkelingen die hopelijk voortgezet en verder uitgebouwd kunnen worden in 2024.

Dit voorwoord sluit ik af met de constatering dat het thema van de ISO-plaatsingen in JCZ inmiddels op de agenda staat. En meer dan dat. De directie heeft zich tot doel gesteld om het aantal ISO-plaatsingen terug te dringen en om, in het geval een ISO-plaatsing bij wijze van straf echt onvermijdelijk is, meer te differentiëren (maatwerk). We zijn er nog niet maar voor dit moment is dit een mooi resultaat. De aandacht van de CvT voor dit thema zal in 2024 niet verslappen. We zullen dit thema blijven volgen en er aandacht voor blijven vragen.

Wij, de CvT van JCZ, blijven ons inzetten voor de gedetineerde medemens in Zaanstad.

Maria van de Schepop,
voorzitter

1. Het Justitieel Complex Zaanstad

Het Justitieel Complex Zaanstad (JCZ) is gelegen in Westzaan en is zowel een gevangenis, Huis van Bewaring (HvB), Inrichting voor Stelselmatige Daders (ISD) als een Penitentiair Psychiatrisch Centrum (PPC). Tevens beschikt JCZ over een Extra Zorg Voorziening (EZV)-afdeling en zijn er afdelingen voor de Top600 (een samenwerkingsverband met de gemeente Amsterdam). JCZ heeft capaciteit voor circa 1.000 justitiabelen en is daarmee het grootste penitentiaire complex in Nederland.

Vrijwel alle cellen in JCZ zijn uitgevoerd als meerpersoonscel, met uitzondering van de cellen in het PPC, de EZV en de luwte afdelingen.

In onderstaande tabel is te zien hoe de justitiabelen in 2023 waren verdeeld over de verschillende regimes van JCZ (stand van december 2023). Weergegeven is de operationele capaciteit (deze verschilt van de beschikbare capaciteit):

<u>Regime</u>	<u>Aantal</u>
Huis van Bewaring	288 justitiabelen
Extra Zorg Voorziening (EZV)	48 justitiabelen
Gevangenis	380 justitiabelen
Inrichting voor Stelselmatige Daders (ISD)	48 justitiabelen
In stand te houden capaciteit	19 justitiabelen
Penitentiair Psychiatrisch Centrum	126 justitiabelen
Reservecapaciteit	13 justitiabelen

JCZ is opgedeeld in 5 clusters, met voor elk cluster een plv. vestigingsdirecteur, die de dagelijkse gang van zaken aanstuurt.

De directie

De heer O. Veldman was tot 5 oktober 2023 de algemeen vestigingsdirecteur van JCZ. Vanaf 23 oktober 2023 heeft de heer M. Van Reeve hem opgevolgd.

De diverse clusters werden aangestuurd door de volgende plv. vestigingsdirecteuren:

Cluster Noord: Mw. J. van der Kooye

Cluster Zuid: Dhr M. Pinas

Cluster West: Mw. M. van Dam

Cluster Oost: Mw. E. Huisman

Cluster PPC: Dhr. G.P. Stam

2. Commissie van Toezicht

2.1. Samenstelling

In 2023 heeft de Commissie twee nieuwe leden verwelkomd en heeft er één lid afscheid genomen.

Op 31 december 2023 was de samenstelling van de Commissie als volgt:

Voorzitter: mr. drs. M.C.C. van de Schepop, benoemd per 5 juli 2016, herbenoemd per 5 juli 2021.

Leden:

Maandcommissarissen:

- Dhr. drs. G.J. Hoogenkamp, benoemd per 1 juni 2016, herbenoemd per 1 juni 2021
- Dhr. drs. L.M. Dijkman, benoemd per 5 juli 2016, herbenoemd per 5 juli 2021
- Mw. drs. C. Verwoerd, benoemd per 5 juli 2016, herbenoemd per 5 juli 2021
- Mw. J.M. Boven-Ebskamp, benoemd per 5 juli 2016, herbenoemd per 5 juli 2021
- Mw. drs. B.S.G. van der Werf, benoemd per 5 juli 2016, herbenoemd per 5 juli 2021
- Dhr. J.W. Vegter, benoemd per 17 maart 2017, herbenoemd per 5 juli 2021
- Mw. mr. F. Botman, benoemd per 1 augustus 2022
- Mw. N.L. Menso, benoemd per 17 juni 2022
- Dhr. M. Belkasmi, benoemd per 1 januari 2023
- Mw. E.M. van der Eng-van Berkum, benoemd per 1 september 2023.

Beklagrechters:

- Mw. mr. C.L. Verhoeven, benoemd per 5 juli 2016, herbenoemd per 5 juli 2021
- Dhr. mr. A.L. Diender, benoemd per 30 april 2018, herbenoemd per 30 mei 2022
- Mw. mr. M.J.C. Mossel, benoemd per 15 april 2019
- Dhr. mr. S. Rozemeijer, benoemd per 15 april 2019
- Mw. mr. S. Wieberdink, benoemd per 26 juli 2022.

De Commissie werd gedurende het verslagjaar bijgestaan door de secretarissen: mr. N.L. de Groot (tot 1 juni 2023), O. Bergmans, L. den Hartog, J. Kuperus en mr. D.J. Maksimović (vanaf 1 december 2023). De secretarissen zijn of waren verbonden aan de rechtbank Noord-Holland, locatie Alkmaar.

De Commissie werd gedurende het verslagjaar administratief ondersteund door N.M. Hage-de Gast, L. Quax-van Riet en A. Kouseband. Allen zijn verbonden aan de rechtbank Noord-Holland, locatie Alkmaar.

2.2. Vergaderingen

De Commissie heeft in 2023 elf keer vergaderd, in beginsel op iedere vierde donderdag van de maand. De meeste vergaderingen vonden plaats in JCZ, enkel de vergadering in oktober vond plaats in PI Heerhugowaard, locatie Zuyderbos, wegens de bijzondere jaarvergadering. De vergaderingen werden bijgewoond door directielid J. van der Kooye dan wel een waarnemend directielid, meestal vergezeld door een medewerker van juridische zaken.

Geregeld hebben medewerkers vanuit verschillende disciplines uit JCZ de vergadering bijgewoond op verzoek van de Commissie, op eigen verzoek of op verzoek van de directie. Tijdens de vergadering in april was het hoofd D&R, K. Biemans-Maas, aanwezig om toelichting te geven over de ISD-afdeling. Tijdens de vergadering in mei was de toenmalige vestigingsdirecteur, O. Veldman, aanwezig om het thema ‘isoleren’ te bespreken. Tijdens de vergadering in juni was de barber-opleider, M. Dalhaus, aanwezig om toelichting te geven over de kappersopleiding, barberschool, binnen JC Zaanstad. Tijdens de vergadering in juli was L. Westdijk van de kompasgroep Nederland aanwezig om uitleg te geven over de voeding die gedetineerden krijgen. Ook was plv. vestigingsdirecteur M. van Dam op deze vergadering aanwezig om toelichting te geven over het project ‘Inrichting van de toekomst (van de gedetineerde)’. Tijdens de vergadering in december was de gezinsfunctionaris, H. de Graaf, aanwezig om een toelichting te geven over de grondslag van haar werkzaamheden als gezinsfunctionaris. Zij werd geassisteerd door het hoofd D&R, K. Biemans-Maas.

Op 26 oktober 2023 vond de bijzondere jaarvergadering plaats. De Commissie heeft vergaderd in PI Heerhugowaard, locatie Zuyderbos. Na een rondleiding door PI Heerhugowaard, heeft er een korte vergadering plaatsgevonden en is er afgesloten met een gezamenlijke maaltijd.

De vergaderingen werden gehouden aan de hand van (vaste) agendapunten, waaronder de verslagen van de maandcommissarissen, de verslagen van de dwangbehandelingen, bespreking van ingekomen stukken, de mededelingen van de directie en het vaststellen van de notulen – opgesteld door de secretaris – van de vorige vergadering.

Voorafgaand aan iedere vergadering vond een vooroverleg plaats, buiten aanwezigheid van de directie, met als doel het aan de orde stellen van interne Commissie-aangelegenheden en het kort voorbespreken van de aansluitende vergadering.

De voorzitter van de Commissie heeft regelmatig contact en overleg gehad met de (toenmalig) vestigingsdirecteur, O. Veldman. De voorzitter deelt de bevindingen met de leden van de Commissie in de eerstvolgende (voor)vergadering.

Op 20 april 2023 en 23 november 2023 is er een overleg georganiseerd tussen de maandcommissarissen en het secretariaat, om werkafspraken te verduidelijken en waar nodig aan te passen. Daarbij is ook gesproken over de bezetting en de verdeling van de maandcommissarissen over de clusters.

2.3. Maandcommissaris

Tien leden van de Commissie traden op als maandcommissaris. In 2023 waren de maandcommissarissen ieder verbonden aan een vast cluster.

De maandcommissaris probeert in een deel van de ingekomen klachten te bemiddelen, alvorens de klacht ter afdoening wordt voorgelegd aan de beklagcommissie/beklagrechter. Door het secretariaat wordt beoordeeld welke klachten eerst ter bemiddeling aan de maandcommissaris worden aangeboden. Het gehanteerde criterium hierbij is de inschatting van de slagingskans van bemiddeling. Ook klachten die feitelijk buiten de reikwijdte van artikel 60 Pbw vallen, worden wel eerst aan de maandcommissaris ter hand gesteld.

Klachten die zijn ingediend door een advocaat worden niet ter bemiddeling aangeboden, maar direct doorgezonden naar de directie met het verzoek om inlichtingen, tenzij anders is verzocht.

Naast het bespreken van ingediende klachten, spreekt de maandcommissaris ook met de gedetineerden die hiertoe een verzoekbriefje (het zogeheten ‘spreekbriefje’) hebben ingediend. Uiteraard kan de maandcommissaris bij zijn/haar bezoek aan de inrichting ook spreken met gedetineerden die geen klacht of briefje hebben ingediend. Die mogelijkheid is er ook als gedetineerden zijn ingesloten in een afzonderingscel.

In 2023 zijn in totaal 156 klachten ingetrokken na bemiddeling door de maandcommissaris. Onderstaande tabel geeft een vergelijkend overzicht met voorgaande jaren.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Ingetrokken na bemiddeling	156 klachten	225 klachten	121 klachten	152 klachten	217 klachten

2.4. Beschikkingen ordemaatregel en strafcelplaatsing

Conform artikel 24, zesde lid, en artikel 55, tweede lid, van de Pbw worden de beschikkingen van plaatsingen in afzondering op grond van een ordemaatregel en strafcelplaatsingen, ter kennisgeving aan de voorzitter gezonden.

In onderstaand overzicht zijn de cijfers met betrekking tot de plaatsing in de straf- en afzonderingscel weergegeven. De cijfers zijn aangeleverd door JCZ.

Vermeld zij hierbij dat JCZ per 2022 is overgegaan op een nieuw registratiesysteem. In het oude systeem werden de cijfers van de gedetineerden die gedurende het jaar werden uitgeschreven bij JCZ (overplaatsing, niet meer gedetineerd) niet meegerekend, waardoor automatisch al sprake is van een toename ten opzichte van de cijfers van voor 2022. Het huidige systeem is accurater, omdat bij de registratie alle isolatieplaatsingen van gedetineerden die in 2022 en 2023 in JCZ hebben verbleven, zijn meegenomen.

	2023	2022	2021	2020
Disciplinair GW	332	620	174	298
Ordemaatregel GW	223	76	152	213
Totaal GW	555	696	326	511
Disciplinair PPC	17	26	7	3

Ordemaatregel PPC	189	93	113	155
Totaal PPC	206	119	120	158

2.5. Dwangbehandelingen

In de Commissie is een aantal leden belast met het bezoeken van de justitiabelen ten aanzien van wie door de directeur een voorgenomen besluit tot a-dwangbehandeling kenbaar is gemaakt. Uiterlijk drie dagen voordat de dwangbehandeling zal worden ingezet, wordt de Commissie op de hoogte gesteld van het voorgenomen besluit van de directeur en worden de onderliggende stukken overgelegd. De maandcommissaris bezoekt vervolgens onverwijld de patiënt aan wie de dwangbehandeling is aangezegd. De maandcommissaris legt tijdens dat bezoek uit wat zijn/haar rol is en wijst de patiënt op zijn rechten, waaronder de mogelijkheid tot het aanvragen van schorsing of het instellen van beroep bij de RSJ. Dit betreft enkel een procedurele ondersteuning: de maandcommissaris treedt niet in de beoordeling. De betreffende maandcommissaris maakt van zijn/haar bezoek onmiddellijk een verslag op en brengt dat ter kennis van de directeur en de voorzitter van de Commissie. Het secretariaat deelt het verslag met de overige commissieleden bij de eerstvolgende vergadering.

<u>Dwangbehandelingen</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
a-dwang	25	28	26	36	15
verlenging a-dwang	28	12	30	8	14
b-dwang	29	25	11	23	17
Totaal	82	65	67	67	46

In het verslagjaar zijn in totaal 82 dwangbehandelingen ingezet, waarvan 25 a-dwangbehandelingen, 28 verlengingen van a-dwangbehandelingen en 29 b-dwangbehandelingen. Bijzonder is het verschil in aantal ten opzichte van 2022 voor verlenging a-dwangbehandeling (toegenomen).

2.6. Overleg gedetineerdencommissie

Bij voldoende belangstelling aan de zijde van gedetineerden, kan een gedetineerdencommissie (hierna: Gedeco) worden ingesteld. Deze Gedeco wordt onder toezicht van de directeur gekozen door en uit alle gedetineerden. Er is regelmatig overleg met de door de directeur aangewezen Gedecoleden.

Op 7 juni en 30 augustus was een afgevaardigde van de Commissie aanwezig bij een vergadering van de Gedeco. Regelmatig terugkerende gespreksonderwerpen zijn: de bezorging van de kranten, de winkelproductenlijst van de buitenwinkel, de mogelijkheid tot het aanschaffen van voedingspreparaten/vitamines die vrij verkrijgbaar zijn bij een drogist en het invullen van de avondrecreatie wegens personeelstekort. Daarnaast is er gesproken over de medische zorg, zomeractiviteiten, de ontspanningskas, het toestaan dan wel verbieden van het dragen van korte broeken, het ziekteverzuim onder het personeel, het radiobeleid en het Telio-systeem.

3. Beklagzittingen, klachten en afdoening van zaken

3.1. Werkwijze en werkzaamheden

In beginsel zijn er vijf beklagzittingen per maand. De zittingen worden verdeeld over de clusters, waarbij wordt gekeken naar de voorraad aan zaken per cluster. Doorgaans is er twee maal per maand zitting voor cluster Zuid of Oost en één maal per maand voor de overige clusters. Daarnaast heeft in 2023 twee maal een zitting plaatsgevonden waarbij enkel gedetineerden rogatoir zijn gehoord op verzoek van andere commissies. . Deze verhoren zijn (op grond van artikel 65, vierde lid, van de Pbw) afgenomen door een lid van de beklagcommissie.

De zittingen waren in 2023 alle fysiek in JCZ. In totaal waren 59 beklagzittingen gepland, waarvan er twee zijn komen te vervallen. Omdat er anderzijds één extra zitting is gehouden, vanwege een hoge werkvoorraad van een specifiek cluster, komt het totaal op 58 zittingen. .

Bij de beklagzittingen is in de regel de clusterdirecteur en een juridisch medewerker van JCZ aanwezig. Door de indeling naar cluster, voert (in de meeste gevallen) de directeur die de bestreden beslissing heeft genomen het verweer. Dit komt de kwaliteit van de inhoudelijke mondelinge behandeling ten goede. De secretarissen van de Commissie zijn wat betreft de zittingen in beginsel niet gebonden aan een vast cluster.

De voorzitters/beklagrechters treden per toerbeurt op bij de beklagzittingen. Zij zijn in het dagelijks leven werkzaam in een juridische functie, zoals advocaat of rechter. Bij meervoudige zittingen worden naast de juridisch onderlegde voorzitter twee andere leden uit de Commissie ingezet. De secretaris verleent bijstand ter zitting, daaraan voorafgaand door de te behandelen klachten schriftelijk voor te bereiden en na afloop, bij het uitwerken van schriftelijke uitspraken.

3.2. Uitspraken Algemeen

Het uitgangspunt van de Commissie is het doen van mondeling uitspraak ter zitting. Op deze manier zijn de indiener van de klacht en de directie direct op de hoogte van de uitspraak en de motivering daarvan. Bij het doen van mondeling uitspraak kan vaak meer recht worden gedaan aan de begrijpelijkheid van de uitspraak voor de gedetineerde (maatwerk) dan als de uitspraak schriftelijk wordt vernomen.

De voorzitter/beklagrechter ondertekent een kennisgeving van de mondelinge uitspraak en verstrekt dit aan klager (indien ter zitting aanwezig). De overige partijen krijgen het afschrift digitaal toegezonden. Indien de beklagrechter/beklagcommissie hiertoe aanleiding ziet, volgt na afloop van de zitting zo spoedig mogelijk een schriftelijk uitspraak.

In 2023 zijn 809 uitspraken gedaan.

3.3. Overzicht ingekomen klachten

In 2023 zijn 2.300 klachten binnengekomen. Dit betekent dat er minder klachten zijn binnengekomen dan in 2022 (2.399 klachten). Onderwerpen waarover in 2023 meer dan honderdvijftig keer is geklaagd, zijn verwerkt in onderstaande tabel.

Onderwerp	Aantal klachten 2023	Aantal klachten 2022
Disciplinaire straf	240	259
Informatie/procedure	205	212
Verzorging (medische)	184	164

In 2023 zijn 184 klachten ontvangen die zijn ingeboekt met als onderwerp ‘verzorging (medische)’. In 2022 zijn hierover 164 klachten binnengekomen.

Net als vorig jaar zijn over de onderwerpen ‘disciplinaire straf’ en ‘Informatie/procedure’ veel klachten ingediend. Het is opvallend dat het aantal klachten over het onderwerp ‘Persoonlijke voorwerpen’ enigszins is afgenomen: in 2022 waren er 163 klachten over ‘persoonlijke voorwerpen’ en in 2023 nog maar 130. Uit het overzicht blijkt verder dat het aantal klachten met als onderwerp ‘bejegening’ in 2023 sterk is toegenomen (123 klachten in 2023, t.o.v. 77 in 2022).

Er zijn ook veel klachten ingediend die zagen op het (vermeend) niet voortvarend handelen van een casemanager. Omdat het gebruikte registratiesysteem (Klaver) niet in dit onderwerp voorziet, zijn veel van deze klachten geregistreerd onder het onderwerp “informatie/procedure”. Als de klacht met name zag op vertraging in fasering is ook wel het onderwerp “verlaten inrichting” geregistreerd.

Voor het volledige overzicht van klachten per onderwerp: zie bijlage (5.1.).

3.4. Overzicht van de wijze van afdoening

Van de 2.300 klachten die bij de Commissie zijn binnengekomen, zijn 133 klachten (deels) gegrond verklaard (5,78 %, ten opzichte van 5,79 % in 2022). 486 klachten zijn ongegrond verklaard (21,1 %, ten opzichte van 17,1 % in 2022). Verder is de klager in 183 klachten niet-ontvankelijk verklaard (8,0 %, ten opzichte van 4,58 % in 2022).

<u>Wijze van afdoening</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Gegrond	110	126	135	114	134
Deels gegrond	23	13	20	37	43
Ongegrond	486	410	307	448	477
Niet-ontvankelijk	183	110	273	372	578
Overgedragen	176	183	228	182	280
Ingetrokken na bemiddeling maandcommissaris	156	215	121	152	217
Ingetrokken ter zitting	37	28	30	11	48
Ingetrokken overig ¹	1.202	1.319	942	1.172	1.326
Afdoening na rogatoir verzoek	120	142	114	149	147
Onbevoegd	7	0	0	0	0
Totale uitstroom	2.508	2.559	2.158	2.637	3.250

¹ Hieronder vallen klachten die zijn ingetrokken na bemiddeling met personeel van JCZ, klachten die zijn ingetrokken na bericht van de advocaat en klachten die zijn ingetrokken nadat geen reactie is ontvangen op verstuurd termijnbrieven.

In 2023 is (eindelijk) in het registratiesysteem de mogelijkheid gekomen om als uitspraak “verklaart zich onbevoegd” te registreren. Dit verklaart waarom er in eerdere jaren geen cijfers hiervan zijn, hoewel er wel dergelijke uitspraken zijn gedaan.

3.5. Grieven

Er is in 2023 nog steeds niet veel gebruik gemaakt van de grievenprocedure. In 2023 zijn 37 grieven binnengekomen, waarvan 22 na het bemiddelingsgesprek zijn omgezet in een klacht. Het omzetten naar een klacht gebeurde vaak ambtshalve omdat snel duidelijk werd dat een gedetineerde niet bewust een grief had willen indienen.

De procedure van artikel 59a Pbw (grievenprocedure) is hierdoor nauwelijks feitelijk gevolgd.

3.6. Wraking

Er zijn in 2023 geen wrakingsverzoeken ingediend.

3.7. Werkvoorraad

De werkvoorraad bedroeg aan het begin van het verslagjaar 495 openstaande klachten/grieven. Dit is teruggelopen naar 324 openstaande klachten/grieven. Voor het volledige overzicht van de werkvoorraden: zie bijlage (5.2.).

4. Overig

4.1. Digitaal werken

De Commissie werkt volgens de werkwijze van het Veilig en Digitaal werken CvT, met gebruikmaking van de Samenwerkruimte. De Samenwerkruimte is een extra beveiligde digitale omgeving van het Rijk, waar informatie en documenten kunnen worden gedeeld, ingezien en bewerkt.

4.2. Pilot digitaal horen ipv rogatoir horen

Het rogatoir laten horen van gedetineerden, die gedurende een klachtprocedure elders zijn gedetineerd, geeft vaak vertraging in de doorstroom van de afhandeling van de klachten.

De Commissie is daarom met het idee gekomen om een pilot te draaien in samenwerking met de CvT behorende bij PI Heerhugowaard, inhoudende klagers die zijn overgeplaatst digitaal te kunnen horen tijdens een beklagzitting. Hierover is contact geweest met de afdeling juridische zaken van de PI Heerhugowaard. Gebleken is dat het vooralsnog niet mogelijk is om klagers digitaal te laten horen in PI Heerhugowaard, omdat er geen veilige middelen zijn waarmee er via Teams gecommuniceerd kan worden. Er is geen personeel aanwezig om tijdens een zitting toezicht te houden. Wel zou het in de toekomst mogelijk kunnen zijn om via Skype verbinding te maken. Er wordt vanuit de justitiële ICT organisatie hard gewerkt om dit op een veilige manier in werking te kunnen laten treden, maar dat is nog niet zover. Overigens is het andersom wel mogelijk: klagers die in JC Zaanstad verblijven zouden digitaal gehoord kunnen worden.

4.3. Externe correspondentie

De Commissie heeft dit jaar vanuit haar positie meermaals getracht te communiceren met andere organisaties. Op 26 juli 2023 is er een brief aan minister Weerwind verzonden omtrent de zorgen die de CvT heeft over de manier van invulling van de ISD-maatregel. De CvT heeft hier tot op heden geen reactie op mogen ontvangen. Op 22 december 2023 is er vanuit de CvT een brief naar de afdeling rechtspraak van de RSJ verzonden met de vraag op welke in de Pbw neergelegde rechten van gedetineerden mag de directeur van een PI onder normale omstandigheden inbreuk maken.

4.4. Maatregelen in verband met personeelstekort

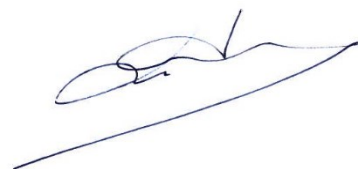
Op 15 augustus 2023 is het avondprogramma voor het gevangeniswezen en gedetineerden die zich in het plusprogramma bevinden, wegens een gebrek aan personeel, tijdelijk ingetrokken. De maatregel is in eerste instantie ingevoerd voor de periode van 15 augustus tot en met 28 september 2023. Daarna is de maatregel verlengd tot en met 2 november 2023. De maatregel is inmiddels verlengd tot mei 2024. Justitiabelen en de GeDeCo zijn hierover per brief geïnformeerd. Het personeelstekort is dermate ernstig dat de orde, rust en veiligheid voor zowel gedetineerden als het personeel niet meer gewaarborgd kan worden. Door het tijdelijk intrekken van het avondprogramma, kan het dagprogramma overdag gewaarborgd worden. Tijdens het avondprogramma zijn gedetineerden uitgesloten. Het avondprogramma vindt plaats op de dinsdag en de donderdag van 18:00 uur tot en met 20:00 uur. Gedetineerden blijven nu ingesloten. Gedetineerden worden conform de standaardbedragen van de RSJ gecompenseerd. De Commissie heeft een aantal klachten ontvangen over dit onderwerp. In de klachten is er in dit kalenderjaar nog geen uitspraak gedaan.

Dit verslag is vastgesteld in de vergadering van de Commissie van Toezicht van 28 maart 2024.

Secretaris,

De voorzitter,

5. Bijlagen

5.1. Overzicht soorten klachten en grieven per onderwerp

Het volgende overzicht onderscheidt de binnengekomen grieven en klachten naar onderwerp.

Overzicht soorten klachten per onderwerp	CvT Bureau Alkmaar
2023	JCZ
Grieven	
Activiteiten (arbeid)	1
Activiteiten (div)	2
Activiteiten (lucht)	3
Behandeling	1
Bejegening	1
Disciplinaire straf	1
Informatie/procedure	2
Persoonlijke voorwerpen	4
Verzorging (persoonlijke)	1
Totaal	16
Klachten	
Activiteiten (arbeid)	105
Activiteiten (div)	99
Activiteiten (lucht)	53
Activiteiten (sport)	30
Behandeling	31
Bejegening	123
Bewegingsvrijheid	6
Compensatie	22
Contact buitenw (bellen)	36
Contact buitenw (bezoek)	134
Contact buitenw (media)	0
Contact buitenw (post)	57
Controle	72
DBT	88
Disciplinaire straf	240
Dwangbehandeling	15
Eisen Verblijfsruimte	20
Geweld	10
Informatie/procedure	205
ISD (interv + beh)	16
Nog onbekend	55
Ordemaatregel	62
Persoonlijke voorwerpen	130
Regime	8
Rek. cour./zak- en kleedgeld	49
Rogatoir verzoek	121
Schadeverhaal	2
Selectie/overpl. (ext)	24
Selectie/overpl. (int)	57
Toezicht	0
Transport	4
Verlaten inrichting	59
Verzorging (div)	95
Verzorging (godsd., levens.)	23
Verzorging (medische)	184
Verzorging (persoonlijke)	86
Totaal	2.337

5.2. Managementoverzicht – werkvoorraden

Managementoverzicht - werkvoorraden

CvT Bureau Alkmaar - Justitieel Complex Zaanstad

2023	begin voorraad	totaal instroom	instroom klacht	instroom grief	grief naar klacht	Uitstroom														eind voorraad				
						totaal uitstroom	uitstroom klacht	uitstroom grief	doorloop tijd	gegrond	ongeground	deels gegrond	overgedragen	niet ontvankelijk	ingetrokken	ingetrokken na bemiddeling	ingetrokken ter zitting	afboening na rogator	grief afgedaan		onbevoegd	overig		
januari	495	232	225	7	4	183	181	2	86	11	41	3	9	7	74	27	1	9	1					544
februari	544	275	270	5	1	309	308	1	61	11	41	3	25	15	166	16	8	24						510
maart	510	192	186	6	3	258	254	4	68	15	59	2	14	10	107	25	3	22	1					444
1e kwartaal	495	699	681	18	8	750	743	7	72	37	141	8	48	32	347	68	12	55	2					444
april	444	147	146	1	4	213	211	2	70	9	55	2	8	13	103	14	3	5	1					378
mei	378	176	176	0	0	132	132	0	83	3	29	4	12	7	65	7	3	1	1					422
juni	422	187	184	3	3	211	210	1	79	7	39	2	16	42	86	13	4	1	1					398
2e kwartaal	444	510	506	4	7	556	553	3	77	19	123	8	36	62	254	34	10	7	3					398
juli	398	188	188	0	0	211	211	0	68	8	44	1	16	23	104	14	1							375
augustus	375	193	192	1	0	189	188	1	71	9	26	2	17	15	94	10	2	13	1					379
september	379	213	204	9	3	208	208	0	71	15	36	1	12	17	118	1	2	6						384
3e kwartaal	398	594	584	10	3	608	607	1	70	32	106	4	45	55	316	25	5	19	1					384
oktober	384	187	184	3	3	205	202	3	52	3	41	1	13	12	111	5	1	18						366
november	366	200	199	1	1	182	181	1	58	11	13	2	14	10	96	13	4	14	1	4				384
december	384	147	146	1	0	207	206	1	58	8	62		20	12	78	11	5	7	1	3				324
4e kwartaal	384	534	529	5	4	594	589	5	56	22	116	3	47	34	285	29	10	39	2	7				324
Totaal	495	2337	2300	37	22	2508	2492	16	69	110	486	23	176	183	1202	156	37	120	8	7				324